LUUKONPERÄN JA VALLONJÄRVEN LUONTOSELVITYKSET

VALKEAKOSKI

2020

Ympäristöpalvelut
Latvasilmu osk
Kestävän kehityksen tuottajat

Sisältö

1 Selvityksen tausta ja tavoitteet 2
2 Menetelmät ja maastotöiden ajoittuminen 2
2.1 Vesikasvillisuusselvitys 2
2.2 Lepakkoselvitys 2
2.3 Sudenkorentoselvitys 3
3 Selvitykseen liittyvät epävarmuustekijät 3
4 Luontoselvityksen tulokset 3
4.1 Vesikasvillisuus ja luontotyypit 3
4.2 Vallonjärven ranta-alueen lepakot 8
4.3 Luontodirektiivin sudenkorentolajit 9
4.4 Muu lajisto 15
5 Johtopäätökset ja suositukset 15
6 Viitteet 17

Työn tilaaja: Vanajavesikeskus

Selvityksen laatija: Tuomo Pihlaja, Ympäristöpalvelut, Latvasilmu osk

Kuvien © Tuomo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 10/2020

Kannen kuva: Dronekuvaa Vallonjärveltä

Raportin päiväys: 27.10.2020

Yhteystiedot:

Latvasilmu osk, ymparisto.latvasilmu.fi, 0407321439

1 Selvityksen tausta ja tavoitteet

Selvityksen tarkoituksena oli tuottaa perustietoja kahden Valkeakoskella sijaitsevan vesilinnustoltaan arvokkaan järvikohteen kunnostushankkeita varten. Kohteet ovat Natura-verkostoon kuuluva Uskilanlahden pohjoisosa Luukonperä (noin 45 ha) ja Vallonjärvi (noin 25 ha). Kohteet on esitetty kuvassa 1. Selvitys käsittää kasvillisuusselvityksen, luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittujen sudenkorentolajien selvityksen ja Vallonjärven osalta ranta-alueiden lepakkoselvityksen.

Tämän selvityksen maastotyöt tehtiin kesä-elokuussa 2020 Maastotyöt suoritti FM biologi Tuomo Pihlaja Latvasilmu osk:sta. Raportin laati Tuomo Pihlaja.

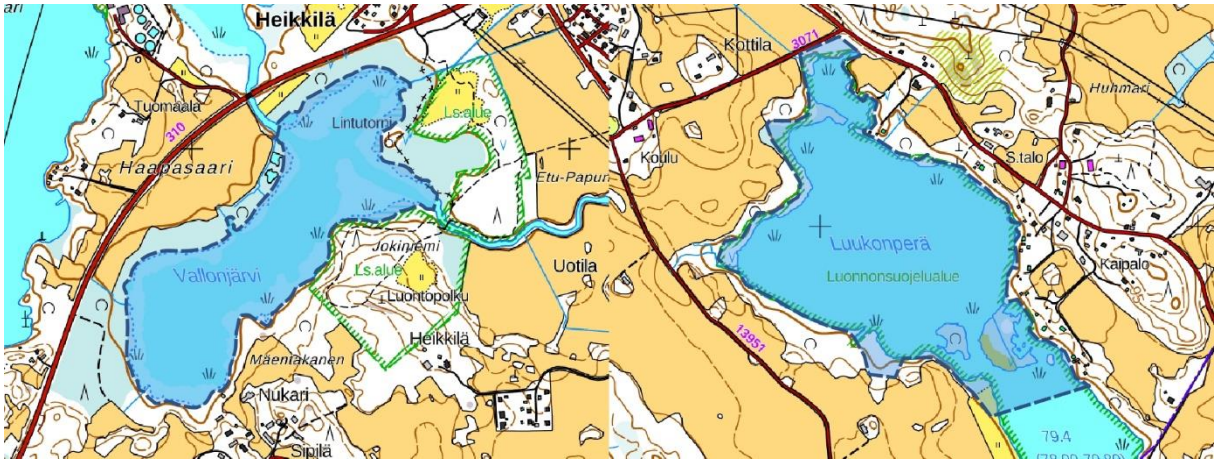

Kuva 1. *Vallonjärven ja Luukonperän selvitysalueet.*

2 Menetelmät ja maastotöiden ajoittuminen

2.1 Vesikasvillisuusselvitys

Alueiden vesi- ja rantakasvillisuus selvitettiin pääpiirteittäin kesäkuun lopulla (27.–28.6.) ja elokuun alussa (1.8.). Koko selvitysalue käytiin läpi veneellä. Selvityksessä kasvillisuustyypit ja vallitseva lajisto määritettiin pääpiirteittäin ja lisäksi paikannettiin mahdollisten suojelullisesti arvokkaiden ja harvinaisten kasvilajien esiintymät. Elokuun käyntikerralla toteutettiin alueiden dronekuvaus, jossa tuotettiin alueesta korkealaatuinen ortoilmakuva, jota hyödynnettiin kasvillisuusvyöhykkeiden rajaamisessa. Elokuussa kasvillisuus oli hyvin kehittynyttä ja esimerkiksi umpeenkasvun vaivaamat alueet olivat hyvin erotettavissa. Dronekuvausta ja maastoselvitystä ei ulotettu suoraan piha-alueisiin kuuluneille ranta-alueille.

Kasvillisuustyypit rajattiin maastohavaintojen ja dronekuvien perusteella ja rajaukset on esitetty kartalla tulososiossa.

2.2 Lepakkoselvitys

Vallonjärven ranta-alueiden lepakkoja selvitettiin kahdella yöaikaan tehdyllä inventoinnilla. Havainnoinnissa käytettiin aktiividetektoria. Havainnot tallennettiin GPS-laitteella paikkatietona.

Ensimmäisellä kierroksella (27.–28.6., 23:00-2:30, +19°, tuuli 3 m/s) keskityttiin ranta-alueiden metsäisiin osiin ja kuunneltiin reunaluhtia detektorilla maista käsin. Toisella kierroksella (1.–2.8., 23:00-2:00, +13°, tuuli 2 m/s) luhtia ja ranta-alueita havainnoitiin veneestä käsin. Sää oli molemmilla kerroilla selvitykseen hyvin sopiva. Kaakkoisrannan asuttu piha- ja ranta-alue jätettiin selvityksen ulkopuolelle.

2.3 Sudenkorentoselvitys

Sudenkorentojen esiintymistä kartoitettiin kahdella laskentakierroksella. Kierrokset ajoitettiin niin, että ne osuivat kattavasti direktiivien liitteen IVa lajien lentoaikaan. Ensimmäisellä kartoituskerralla kesäkuun lopussa (27.–28.6.) kohdelajeina olivat lumme-, siro- ja täplälampikorento. Jälkimmäisellä kerralla elokuun alussa (1.8.) kohdelaji oli erityisesti viherukonkorento. Sääolot olivat molemmilla kierroksilla sudenkorentojen aktiiviselle lennolle hyvin suotuisat (Taulukko 1). Havaintojen perustella selvitysten ajoittaminen suhteessa lajien lentoaikaan onnistui erinomaisesti. Selvitys perustui reviireillä oleskelevien aikuisten korentojen havainnointiin päiväaikaan. Koko sudenkorentolajistoa ei pyritty selvittämään, vaan havainnoinnissa keskityttiin direktiivissä mainittuun lajistoon.

Taulukko 1. *Sudenkorentoselvitysten ajankohdat ja sääolot.*

Päiväys	klo	Lämpötila	Pilvisyys	Tuulisuus	Kohde
27.6.	11–14	+28°	0/8	2 m/s	Luukonperä
28.6.	11–14	+26°	0/8	2 m/s	Vallonjärvi
1.8.	11–19	+21°	0/8–3/8	2–3 m/s	Molemmat

Selvityksessä käytettiin molemmilla kohteilla venettä, jolla inventoitiin koko kelluslehtisen kasvillisuuden vyöhyke sekä ilmaversoisen kasvillisuuden ja avoveden rajapinta. Havainnoinnissa käytettiin apuna kiikaria. Tarvittaessa otettiin määritystä helpottavia valokuvia järjestelmäkameralla. Havainnot tallennettiin GPS-laitteella paikkatietona.

3 Selvitykseen liittyvät epävarmuustekijät

Luontoselvityksiin liittyy aina epävarmuustekijöitä. Yhden maastokauden aikana muutamana päivänä tehty havainnointi on otos kokonaisuudesta, jossa etenkin lajien esiintymisessä on ajallista ja paikallista vaihtelua. Tämä on erityisen selvää sudenkorentojen osalta. Yksittäisten harvinaisten kasvien havaittavuus selvityksessä on heikko ja niiden havaitseminen on osin sattumanvaraista. Olennaisinta onkin tunnistaa ne elinympäristöt, joilla on suuri potentiaali suojelullisesti arvokkaan lajiston esiintymiselle. Epävarmuustekojöiden vaikutus selvityksen johtopäätöksiin arvioidaan kuitenkin vähäiseksi, koska selvitysten ajoittaminen onnistui havaintojen perusteella erinomaisesti.

4 Luontoselvityksen tulokset

4.1 Vesikasvillisuus ja luontotyypit

Kasvillisuusselvityksen perusteella laadittiin kohteiden kasvillisuusvyöhykekartat, jotka on esitetty liitteessä 1.

Selvityksessä ei havaittu luontodirektiivin liitteessä IVb mainittujen lajien tai uhanalaisten lajien yksilöitä tai kasvustoja kummallakaan kohteella.

Erityisesti selvitettävistä lajeista sahalehteä tavattiin kolme esiintymää Luukonperän pohjoisosissa, mutta ei lainkaan Vallonjärvellä. Esiintymien sijoittuminen on esitetty korentoselvityksen viherukonkorentohavaintojen yhteydessä. Lietetatarta ei havaittu selvityksessä. Vallonjärvellä oli järven halkaisevan poikkiuoman varrella yksi steriili tatarkasvusto, josta ei saatu varmaa määritystä.

Vieraslajeista havaittiin isosorsimoa molemmilla kohteilla laajalle levinneenä. Etenkin Luukonperällä laji on vallitsevana suurella osalla selvitysalueesta.

Kuva 2. *Runsain sahalehtiesiintymä Luukonperällä. Tässä kohtaa tavattiin reviiriä pitävä viherukonkorento elokuun selvityskäynnillä.*

Kasvillisuutta käsitellään seuraavassa kohteittain.

Luukonperä

Kuvauksissa viitataan kuvassa 3 esitettyyn numerointiin. Tarkempi kasvillisuustyyppikartta on liitteessä 1.

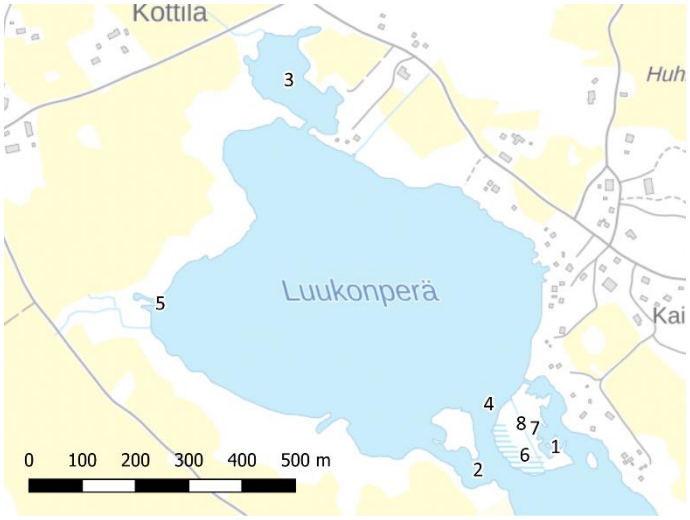

Kuva 3. *Kasvillisuuskuvausten sijainti Luukonperällä.*

Luukonperän vesialue on luonteeltaan melko avoin ja rantojen kasvillisuusvyöhykkeet eivät ole erityisen leveitä. Vedenlaatu oli molemmilla selvityskerroilla hyvin samea, mikä ilmeisesti rajoittaa uposlehtisten kasvien menestymistä. Alue ei kärsi merkittävästä umpeenkasvusta. Huonosta vedenlaadusta ja ylirehevöitymisestä kertovia kettomaisia

leväpeitteitä esiintyi pienialaisesti lähinnä vain salmialueen virtaamaltaan vähäisissä sokkeloissa (1).

Kelluslehtisten kasvien ala on Luukonperällä melko laaja ja pääosin ulpukan muodostama. Ulpukan joukossa ei kasva kovin runsaasti muuta lajistoa. Ahvenvitaa kuitenkin esiintyy. Ainostaan etelän salmialueen länsipuolisessa kapeikossa (2) ärviöiden määrä on ulpukan seassa huomattavan suuri ja vesi on osin kasvillisuudesta puuroutunutta. Erillisessä pohjoislahdukassa (3) ulpukan seassa kasvaa melko runsaasti rantapalpakkoa, ja vaarana on jatkossa tämän vesialueen umpeenkasvu.

Lähes kaikki ranta-alueet ovat luhtaisia ja vain pieneltä osin nevaisia. Valtalajit ovat järviruoko, isosorsimo ja leveäosmankäämi. Valtalajien ohella tyypillistä lajistoa ovat muun muassa ranta-alpi, kurjenjalka, luhtavuohennokka, myrkkykeiso, isohierakka ja kurjenmiekka. Luhtien reunoilla esiintyy esimerkiksi ratamosarpiota, pystykeiholehteä, sahalehteä ja kilpukkaa ja ainakin yhdessä kohtaa sarjarimpiä.

Vieraslaji isosorsimo on levinnyt lähes koko Luukonperän alueelle. Se muodostaa monilla rantaosuuksilla vallitsevan luhtakasvillisuuden, joko yksistään tai useammin yhdessä sekakasvustona järviruo'on tai leveäosmankäämin kanssa.

Kuva 4. *Isosorsimon muodostamaa luhtaa Luukonperällä. Seassa kasvaa isohierakka.*

Järviruoko muodostaa alueella paikoin tiheitä kasvustoja, jotka eivät ole kuitenkaan erityisen laajoja ja leveitä. Suurimmat kasvustot löytyvät eteläosan salmesta ja lahden länsirannalta (4 ja 5). Ruovikot vuorottelevat rannoilla isosorsimovaltaisten alueiden kanssa.

Salmialueella on luhtaneva (6), jossa vallitseva lajiston muodostavat järvikorte, suoputki, rantakukka ja kurjenjalka. Tämän itäpuolella on pienialainen luhtainen mesotrofinen saraneva (7), jossa valtalajit ovat pullosara ja viiltosara. Salmen saareen liittyneenä näiden pohjoispuolella on kosteaa koivuluhtaa (8). Nämä luontotyypit ovat suojelullisesti arvokkaita.

Kuva 5. *Mesotrofista luhtanevaa, jossa kortteen seassa kukassa rantakukkaa ja suoputkea. Reunavyöhykkeessä kasvaa isosorsimoa ja leveäosmankäämiä.*

Itärannan mökkitontteja käsittävää ja asuttua osuutta ei inventoitu tarkasti, eikä dronekuvausta yksityisyyden suojaamiseksi ulotettu asutuksen yläpuolelle. Rantojen kasvillisuusvyöhyke on tällä osuudella melko kapea ja selvästi isosorsimon vallitsema. Rantoja on myös osin raivattu ja niitetty ja ilmeisesti myös syvennetty. Alueella ei arvioitu olevan erityisiä luontoarvoja.

Vallonjärvi

Kuvauksissa viitataan kuvassa 6 esitettyyn numerointiin. Tarkempi kasvillisuustyyppikartta on liitteessä 1.

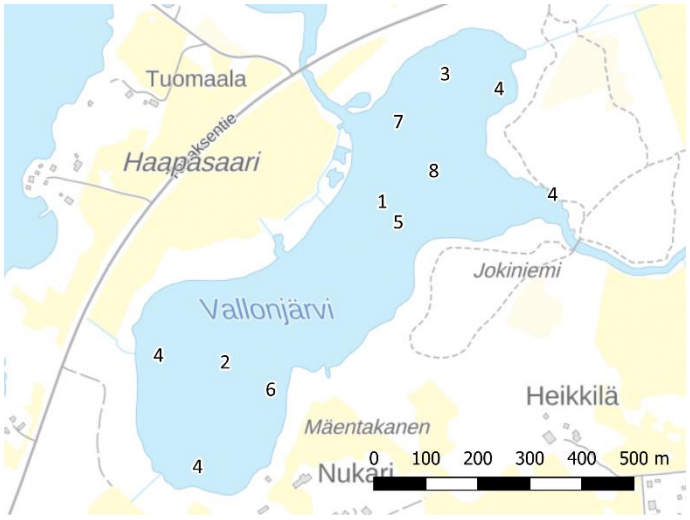

Kuva 6. *Kasvillisuuskuvausten sijainti Vallonjärvellä.*

Vallonjärvi on umpeenkasvun vaivaama ja vedenlaatu on ilmeisen heikko. Lähes koko avovesialue on puuromaisen upos- ja kelluslehtisen kasvillisuuden vallitsemaa.

Etenkin keski- ja pohjoisosassa (1) avoveden rantapalpakkokasvusto on hyvin tiheä. Eteläosassa kasvaa runsaasti ulpukkaa, uistinvitaa ja ärviöitä puuromaisena kasvustona (2). Täällä veden pinta oli myös laajalti peittynyt vaahtomaiseen leväkasvustoon. Pienialaisempia leväkukintoja havaittiin usealla kohtaa.

Kuva 7. *Vallonjärven pohjoisosan tiheää rantapalpakkokasvustoa.*

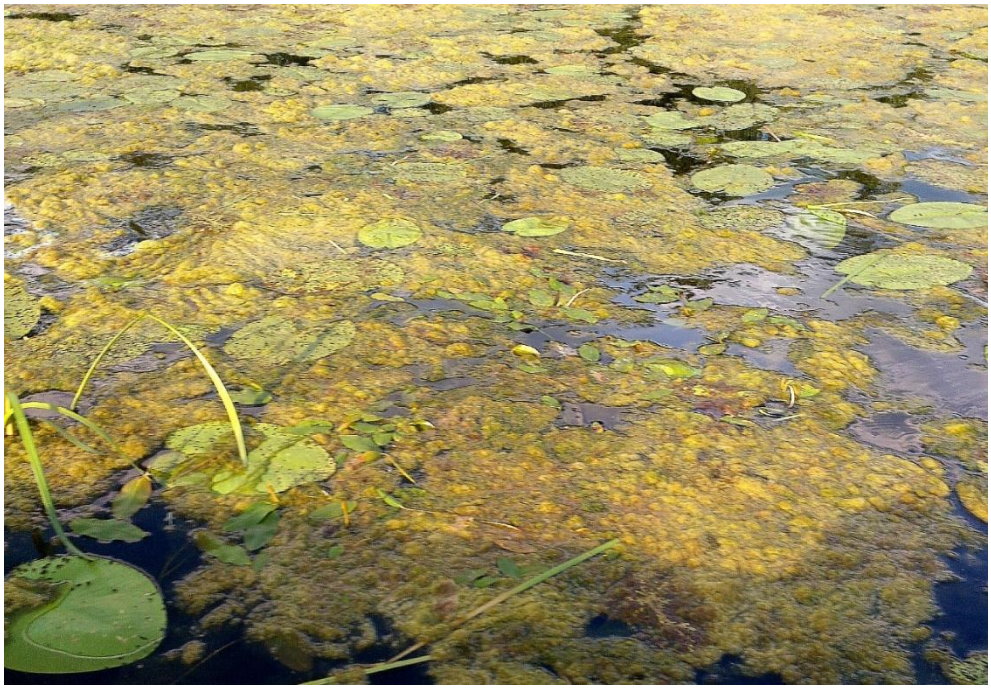

Kuva 8. *Ulpukka ja uistinvitaa, sekä lähes koko Vallonjärven eteläpään peittänyttä kuplivaa leväkettoa.*

Vallonjärven rannat ovat pääosin leveän luhtaiset ja niillä vuorottelevat pääosin järvikortteen ja järviruo'on vallitsemat vyöhykkeet. Pohjoisosassa on myös leveäosmankäämin vallitsemia ranta- ja luhtaosuuksia (3). Järviruokokasvustot ovat laajimmillaan molemmilla rannoilla järven keskiosassa.

Korteluhdat (4) ovat kasvilajistoltaan monipuolisimpia ja niillä kasvavat runsaina muun muassa rantayrtti, jokileinikki, rantakukka, suoputki, kurjenjalka ja paikoin myös vehka.

Kuva 9. *Monimuotoista luhtaa, jolla leveäosmankäämiä, järvikortetta, suursaroja ja kukkivaa jokileinikkiä.*

Etenkin osmankäämiköissä kasvaa seassa siellä täällä myös haarapalpakkoa.

Luhtien reunoilla kasvaa paikon kurjenmiekkaa ja sarjarimpiä. Yleisemmin esiintyy muun muassa pystykeiholehteä, kilpukkaa ja ranta-alpia

Järvikaisla muodostaa muutamia tarkkarajaisia kasvustoja järven keskiosissa (5) ja yhden tuppaan järven eteläosassa (6).

Vieraslajia isosorsimoa esiintyy siellä täällä. Yhtenäisimmät kasvustot ovat järven pohjoisosassa (7 ja 8).

4.2 Vallonjärven ranta-alueen lepakot

Molempina selvitysöinä lepakoita oli hyvin liikkeellä. Kesäkuun käynnillä saatiin havaintoja viiksisiipasta 14 kohdasta ja pohjanlepakosta 3 kohdasta. Viiksisiippoja ja isoviiksisiippoja ei voi erottaa toisistaan, joten havainnot voivat sisältää molempia näitä lajeja. Havainnot painottuivat itärannan suojeltuihin metsiin, joissa on ilmeisesti runsaasti sopivia koloja tarjolla. Veden yllä tavattiin vain joitain yksilöitä poikkiuoman molempien siltojen ympäristössä. Lisäksi itärannalla muutama yksilö saalisti Vallonjärvestä erillisen pienen kaivetun lammikon yllä. Kuunneltaessa avoluhtien reuna-alueilla, ei tehty havaintoja luhtien päällä saalistavista lepakoista. Kesäkuussa yöt ovat melko valoisia, mikä voi vaikuttaa lepakoiden pysyttelyyn varjoisilla ja suojaisilla alueilla.

Elokuun käynnillä havaittiin viiksisiippoja kolme yksilöä ja pohjalepakkoja kaksi yksilöä. Veneestä tehdyssä tarkkailussa ei havaittu saalistavia lepakoita luhta-alueiden yläpuolella lukuun ottamatta yhtä nopeasti yli lentänyttä viiksisiippaa järven pohjoisosassa. Metsäalueita ei nyt käyty kuuntelemassa uudelleen. Itäreunan sillan alueella havaittiin

viiksisiippa ja pohjanlepakko samoilla alueilla kuin kesäkuussakin. Lisäksi länsireunan kaivettujen metsän sisään ulottuvien altaiden yllä havaittiin yksi pohjanlepakko ja yksi viiksisiippa.

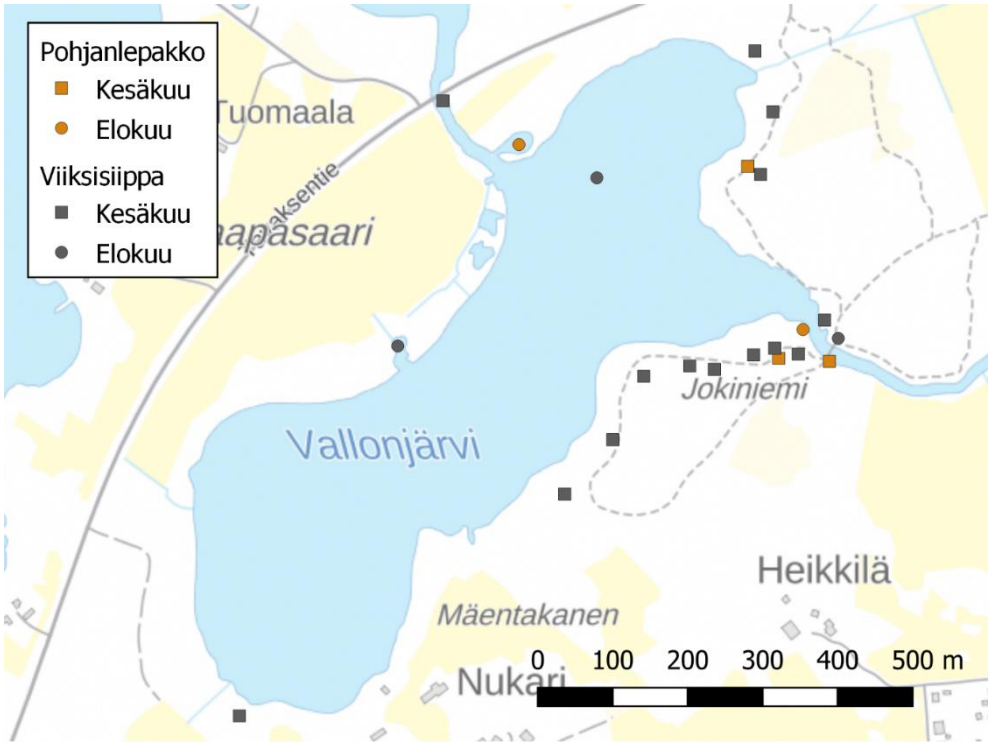

Kuva 10. *Lepakoiden lajit ja havaintopaikat eri laskentakierroksilla.*

4.3 Luontodirektiivin sudenkorentolajit

Molemmilla selvitysalueilla havaittiin runsaasti luontodirektiivin liitteen IVa sudenkorentolajeja. Tulokset on seuraavaksi käsitelty kohteittain ja lajeittain.

Luukonperä – Viherukonkorento

Viherukonkorento on lisääntymisessään kiinteästi sidoksissa sahalehteen. Sahalehteä tavattiin Luukonperän pohjoisosissa kolmena erillisenä esiintymänä. Näistä kahdella pohjoisimmalla tavattiin yksittäinen viherukonkorentokoiras reviirillään. Sahalehden esiintymät ja viherukonkorentojen havaintopaikat on esitetty kuvassa 11.

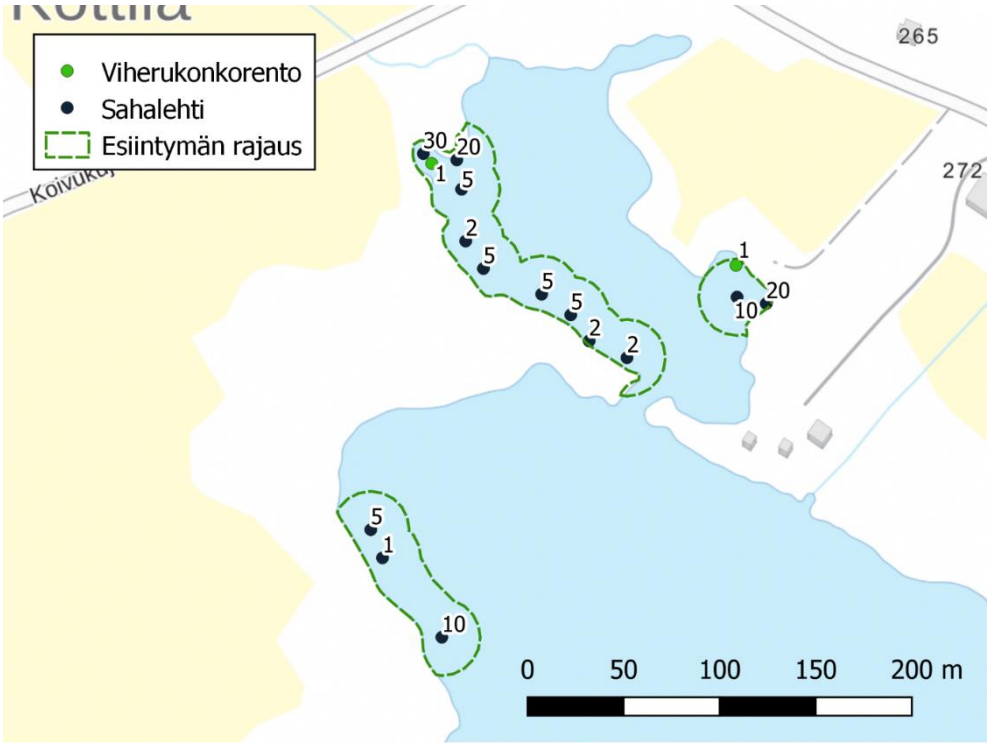

Kuva 11. *Viherukonkorennon havaintopaikat ja yksilömäärät Luukonperän pohjoisosassa sekä sahalehtikasvustojen sijainti ja karkeat arviot sahalehden ruusukemääristä.*

Luukonperä – Lummelampikorento

Lummelampikorentoja tavattiin Luukonperällä noin 15 yksilöä. Pohjoisimmassa havaintopisteessä havaittiin kaksi parittelevaa paria, muut havainnot koskevat koiraita reviireillään. Havainnot sijoittuvat ulpukkavyöhykkeen rannanpuoleiseen laitaan. Rantakasvillisuudessa havaintojen kohdalla oli sekä järviruoikkoa että isosorsimovaltaisia alueita. Havaintojen painopiste on alueen pohjoisosassa. Toinen esiintymä sijoittuu eteläsalmen sokkeloiseen osaan.

Kuva 12. *Lummelampikorennon havaintopaikat ja yksilömäärät Luukonperällä.*

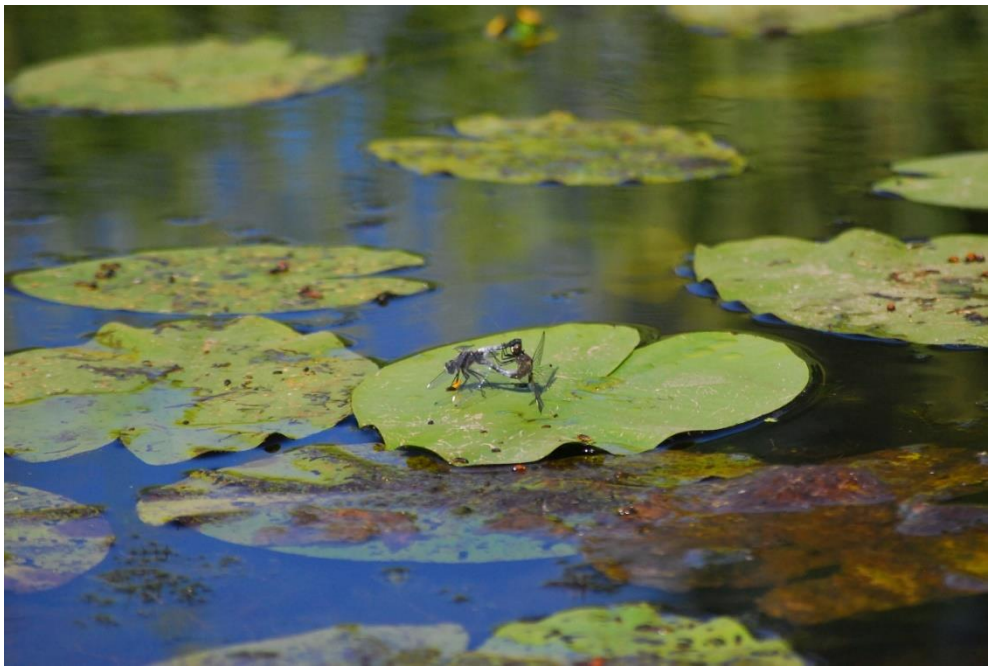

Kuva 13. *Parittelevat lummelampikorennot Luukonperällä.*

Luukonperä – Täplälampikorento

Täplälampikorentoja havaittiin Luukonperällä noin 13 yksilöä. Havainnot koskevat pääosin koiraita. Pohjoisimmassa pääesiintymässä tavattiin myös yksi muniva naaras. Havainnot sijoittuvat hyvin samoille alueille kuin lummelampikorentohavainnot ja pääesiintymä sijaitsee pohjoispohjukassa osin havaitun viherukonkorento- ja sahalehtiesiintymän alueella. Täplälampikorennot havaittiin ilmaversoisen kasvillisuuden reunavyöhykkeessä.

Kuva 14. *Täplälampikorennon havaintopaikat ja yksilömäärät Luukonperällä.*

Vallonjärvi – Lummelampikorento

Vallonjärvellä havaittiin hyvin runsaasti lummelampikorentoja, yhteensä noin 50 yksilöä. Kaikki havainnot koskevat koiraita reviireillä. Laji oli täplälampikorennon ohella yleisin sudenkorentolaji järvellä kesäkuun selvityshetkellä. Havainnot keskittyvät järven eteläpäähän ja itärannalle muodostaen lähes yhtenäisen kaarimaisen esiintymisalueen. Reviirit sijoittuvat ulpukkavyöhykkeeseen luhta-alueiden reunassa. Vesialueen keskiosien ulpukoilla ei havaittu lummelampikorentoja.

Kuva 15. *Lummelampikorennon havaintopaikat ja yksilömäärät Vallonjärvellä.*

Vallonjärvi – Täplälampikorento

Vallonjärvellä havaittiin runsaasti myös täplälampikorentoja, yhteensä noin 40 yksilöä. Havainnot sijoittuvat hyvin samankaltaisesti lummelampikorennon kanssa paikantuen ilmaversoisen luhdan reunavyöhykkeeseen.

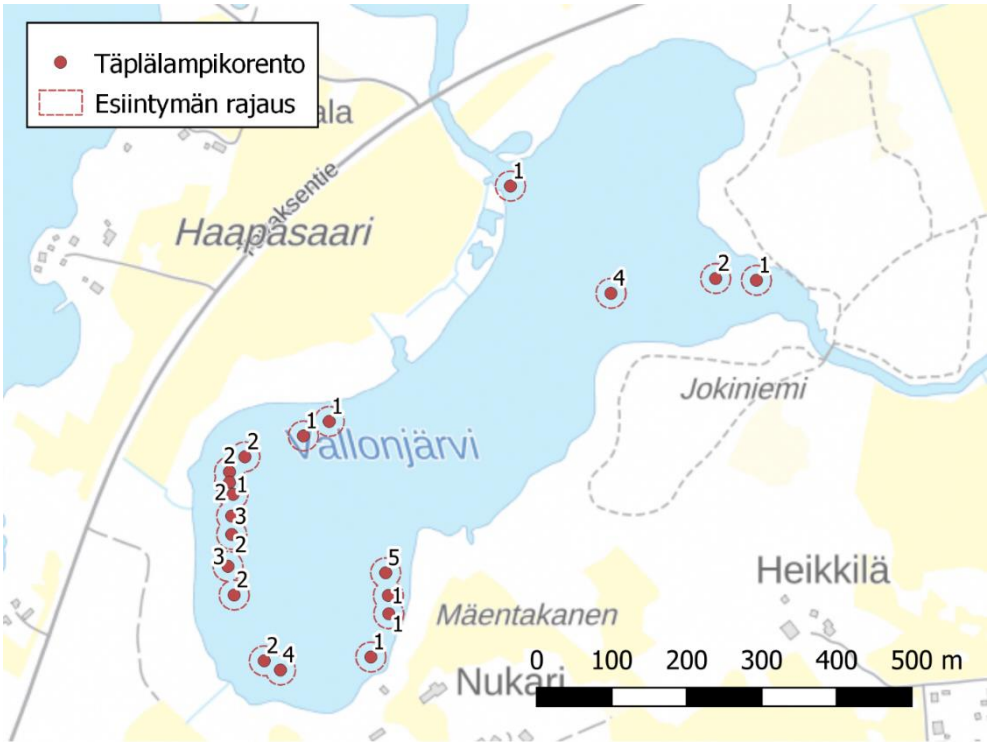

Kuva 16. *Täplälampikorennon havaintopaikat ja yksilömäärät Vallonjärvellä.*

Koiraiden lisäksi havaittiin yksi paritteleva pari. Lummelampikorennosta poiketen havaintoja tehtiin jonkun verran myös järven pohjoisosasta poikkiuoman reunoilta.

Kuva 17. *Täplälampikorentokoiras veneen reunalla Vallonjärvellä.*

Vallonjärvi – Sirolampikorento

Sirolampikorento oli edellisiä lajeja selvästi vähälukuisempi Vallonjärvellä. Lounaisrannalla tavattiin yhteensä kolme aikuista koirasta samoilla alueilla, joilla esiintyi sekä lumme- että täplälampikorentoja.

Kuva 18. *Sirolampikorennon havaintopaikat ja yksilömäärät Vallonjärvellä.*

4.4 Muu lajisto

Maastotöiden yhteydessä tehtiin joitain huomionarvoisia havaintoja linnustosta. Ohessa havainnot kartoilla.

Kuva 19. *Huomionarvoiset lintuhavainnot Luukonperällä.*

Kuva 20. *Huomionarvoiset lintuhavainnot Vallonjärvellä.*

5 Johtopäätökset ja suositukset

Kohteiden kasvillisuudessa ei havaittu direktiivissä mainittua tai uhanalaista kasvilajistoa, joka tulisi huomioita mahdollisissa kunnostustoimissa.

Luukonperällä esiintyy sahalehteä, jonka esiintymät viherukonkorennon lisääntymisalueina ovat suojeltuja ja heikentämiskiellon alaisia.

Luukonperällä salmien alueella on arvokkaita luhtaisia ja nevaisia luontotyyppejä salmessa sijaitsevan itäisen saaren eteläreunalla. Nämä alueet on syytä jättää kunnostustoimien ulkopuolelle. Muuten alueella ei ole kasvillisuuteen liittyviä erityisesti huomioitavia arvoja.

Vallonjärvellä kasvillisuudeltaan arvokkaimpia osia ovat putkilokasvistoltaan monimuotoiset korteluhdat. Kasvillisuuden kannalta nämä alueet kannatta jättää kunnostustoimien ulkopuolelle.

Vallonjärvellä kasvillisuudessa suurimman ongelman muodostaa vesialueen laajalti täyttänyt rantapalpakko. Vallonjärvellä kunnostustoimia on mahdollista kohdentaa myös vieraslaji isosorsimoa kasvaville aloille, jolloin lajin levittäytymistä koko järven alueelle voidaan hidastaa. Luukonperällä laji on jo laajemmin levinnyt ja vaikeammin hillittävissä.

Lepakot EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Vallonjärven rantametsissä havaittiin tavanomaisesti tai itärannan suojelualueen kohdalla paikallisesti runsaasti lepakoita. Lisäksi lepakot käyttivät Vallonjärven reunoille kaivettuja puuston ympäröiviä altaita saalistusalueina. Selvityksen perusteella lepakoiden ei kuitenkaan havaittu käyttävän Vallonjärven avoimia luhta-alueita ruokailualueina. Koska selvitys tehtiin vain kahtena ajankohtana, on tällainen kuitenkin mahdollista esimerkiksi hyönteisten massakuoriutumisena aikaan. Mahdollisilla kunnostustoimilla ei arvioida kuitenkaan olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia lepakoille.

Molemmilla kohteilla esiintyi runsaasti luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja sudenkorentolajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Luukonperällä tavattu viherukonkorento kiinnittyy lajille tyypillisesti sahalahtiesiintymään. Koska sahalehtiesiintymä ei ole kovin laaja, pienikin kasvien väheneminen alueella voi johtaa lisääntymispaikan heikkenemiseen. Kunnostustoimissa onkin syytä jättää sahalehteä kasvavat alueet kokonaan kasveille haitallisten toimien ulkopuolelle.

Lumme- ja täplälampikorento ovat molemmilla kohteilla suhteellisen runsaita. Luukonperällä runsaimmat esiintymät yhdistyvät sahalehtikasvustoihin ja ne voidaan huomioida viherukonkorennon yhteydessä. Toinen kunnostuksessa huomioitava alue sijaitsee salmen eteläosan sokkelossa.

Vallonjärvellä molempien lajien esiintymä on laaja-alainen. Lisäksi järvellä esiintyy harvalukuisempana sirolampikorentoa. Kaikkien kolmen lajin yhteinen esiintymisalue on syytä jättää kokonaan kunnostustoimien ulkopuolelle.

Liiallinen umpeenkasvu ja rehevöityminen ovat ainakin siro- ja lummelampikorennoille ja ilmeisesti myös täplälampikorennolle haitallisia, ja pitkällä aikavälillä kunnostustoimien vaikutus on tämän lajiston kannalta todennäköisesti positiivinen (Nieminen & Ahola 2017). Etenkin lajien suosiman avoveden ja ilmaversoisen kasvillisuuden reunavyöhykkeen määrän lisääminen on lajeille positiivista. Lajien esiintymisen ei siksi tulisi muodostaa ehdotonta kieltoa mahdollisille kunnostustoimille, koska esiintymät ovat melko laaja-alaisia. Kunnostustoimet voivat kuitenkin tilapäisesti aiheuttaa paikallista lisääntymisalueiden heikkenemistä. Tätä voidaan lieventää ottamalla lajisto huomioon siten, että toimet kohdistetaan vain osalle esiintymisaluetta tai porrastamalla toimia pitemmälle aikavälille. Tämä mahdollistaa lajiston nopean palautumisen kunnostelulle alueelle kulloinkin ennallaan säilyneiltä alueilta. Tällainen toimintapa saattaa edellyttää lajiston seurantaa.

Vallonjärvellä näitä korentoja ei tavattu järven keskiosissa tai pohjoisosassa. Esimerkiksi niitto tai ruoppaus järven keskiosissa ei todennäköisesti aiheuta merkittää lisääntymisalueiden heikkenemistä. Samoin laajojen ruoko- ja isosorsimoalueiden niitolla tai poistolla voi olla näille lajeille positiivisia vaikutuksia.

Lopun kuviin on esitetty koottu alueet, jotka tämän selvityksen suositellaan jätettävän kokonaan kunnostustoimien ulkopuolelle.

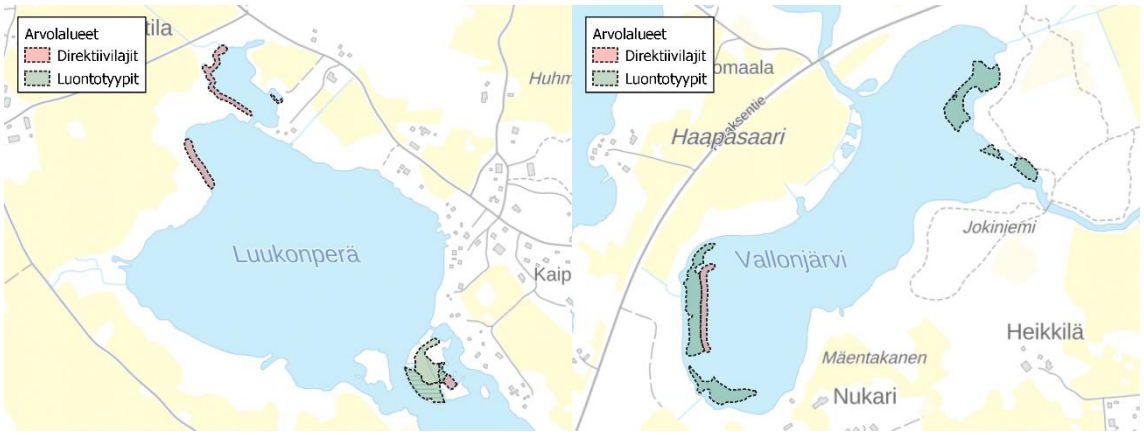

Kuva 21. *Kokonaan kunnostustoimien ulkopuolelle jätettäväksi suositellut alueet.*

6 Viitteet

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja -asetus (160/1997).

Neuvoston direktiivi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (NDir 92/43/ETY).

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 432 s.